

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden ultimo 2008 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*. For lovene angiver de øverste datoer tidspunktet for Folketingets vedtagelse.

2008

25. nov Grønlandsk ja til øget selvstyre

Folkeafstemning i Grønland giver flertal for et øget selvstyre med 76 pct. for og 24 pct. imod. Afstemningen betyder, at Grønland vil overtage flere forvaltningsområder, herunder retsområdet og råderetten over undergrunden. Sagsområder, der *ikke* vil blive overtaget i forbindelse med det nye selvstyre er: Statsforfatningen, statsborgerskab, højesteret, udenrigspolitik, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik.

1. dec. IT Factory konkurs

Administrerende direktør Stein Bagger sigtes for dokument-falsk og bedrageri mod danske og udenlandske banker i milliardklassen. IT Factory var netop blevet hyldet som en af de bedste vækstskabere i Danmark.

4. dec. Markant rentesækning i Sverige

Den svenske centralbank sænker renten med 175 basispoint fra 3,75 til 2,00 pct.

5. dec Rentenedsættelse til 4,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,75 procentpoint til 4,25 pct.

17. dec. EU-klimaafteale i hus

Europaparlamentet vedtager EUs klima- og energipakke med et stort flertal. I 2020 skal EU samlet nedbringe CO₂-udslippet med 20 pct., og vedvarende energi skal udgøre 20 pct. af EUs samlede energiforbrug. Samtidig er EU klar til at øge målet for CO₂-reduktion til 30 pct., hvis andre lande også påtager sig ambitiøse forpligtelser i en kommende global aftale.

19. dec. Rentenedsættelse til 3,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,50 procentpoint til 3,75 pct.

2009

1. jan. Slovakiet er det 16. euroland

Slovakiet indfører euro som betalingsmiddel.

5. jan. Naser Khader forlader Liberal Alliance

Formand Naser Khader forlader sit eget parti, Liberal Alliance, det tidligere Ny Alliance. Naser Khader fortsætter i Folketinget som løsgænger. Anders Samuelson og Villum Christensen er de sidste to folketingsmedlemmer i Liberal Alliance. Anders Samuelson er ny formand for partiet.

6. jan. Nyt parti stiftet – Borgerligt Centrum

Efter bruddet med Det Radikale Venstre og en kortere periode som løsgænger stifter Simon Emil Ammitzbøll med flere partiet Borgerligt Centrum. Partiets principprogram bygger på liberale og humanistiske værdier. Det nye centrum-højre parti peger på Anders Fogh Rasmussen (V) som statsminister.

7. jan. Dystre danske nøgletal

Skuffende tal fra Danmarks Statistik for erhvervstilliden, herunder særligt serviceerhvervene, samt rekordmange konkurser får det danske aktieindeks, C20-indekset, til at dykke.

8. jan. Ledighedskurven er knækket

Arbejdsløsheden i Danmark stiger for anden måned i træk, så den nu er på 1,9 pct.

9. jan. Historisk lav rente i England

Bank of England sænker den toneangivende rente med et halvt pct.point til 1,5 pct. Det er det laveste niveau i centralbankens historie, der kan føres tilbage til 1694.

16. jan. Rentenedsættelse til 3,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,75 procentpoint til 3,00 pct.

18. jan. Kreditpakke på plads (Bankpakke II)

Regeringen indgår aftale om en kreditpakke med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Kreditpakken skal modvirke, at virksomheder og borgere havner i en kreditklemme, hvor de ikke kan låne i penge- og realkreditinstitutterne til i øvrigt sunde projekter. Op til 100 mia. kr. fordeles.

Kreditpakken består af, at Staten tilbyder penge- og realkreditinstitutterne statslige kapitalindskud på op til 100 mia.kr. Der er grundlæggende tale om et lån – såkaldt hybridkernekapital - der skal forrentes med mellem 9 og 12 pct. og tilbagebetales. Bankerne skal opfylde nogle betingelser for at kunne låne, fx er der krav om solvens, pengene skal tilbagebetales til Staten hurtigst muligt, Staten skal have øget indblik i bankernes finansielle styrke, mm.

20. jan. Barack H. Obama USA's nye præsident

Demokraten Barack H. Obama indsættes som den første sorte præsident i USA's historie. Han afløser republikaneren George W. Bush i Det Hvide Hus.

2. feb. Skattekommisionens oplæg til skattereform

Skattekommisionen, som er nedsat af regeringen, har udarbejdet et samlet forslag til ny skattereform:

Skattekommisionen foreslår en skattnedsættelse på ca. 35 mia. kr. hvoraf:

- 20 mia. kr. anvendes til lavere bundskat (sænkes med 1,5 pct. point) og højere beskæftigelsesfradrag (sættes op til 7 pct., dog max 22.300 kr)
- 12 mia. kr. anvendes til lavere topskat (fra 15 til 13,5 pct.) og afskaffelse af mellemskatten
- 3 mia. kr. anvendes til ny "grøn check" (700 kr. pr. person over 18 år) og højere personfradrag (hæves

med 1.000 kr. for personer over 18 år) – for at kompensere for højere grønne afgifter til borgerne.

Skattekommissionens forslag til fuld finansiering af skattemedsættelsen:

- 8 mia. kr. kommer fra grønne afgifter, salg af CO₂-kvoter mv.
- 7 mia. kr. kommer fra færre særordninger og mindre støtte til erhvervslivet.
- 20 mia. kr. kommer fra bredere skattegrundlag mv., herunder mindre skatteværdi af fradrag (som sænkes med 8 pct. point og først indføres fra 2012) og færre skattebeholdninger og frivillige fradrag.

5. feb. Danske Banks overskud falder 14 mia. kr.

Danske Bank fik et overskud på kun 1 mia. for 2008. Det er 14 mia. kr. mindre end rekordoverskuddet i 2007 på 15 mia. kr. Faldende aktiekurser, udvidelsen af kreditspændet, fastfrosne pengemarkeder og et fald i den økonomiske vækst verden over er nogle af bankens forklaringer på det skuffende resultat.

11. feb. Obamas hjælpepakke vedtages

Den økonomiske redningspakke er på plads i USA. Hjælpepakken lyder på 789 mia. dollars og omfatter skattelettelser og investeringer, der skal redde den nødlidende amerikanske økonomi.

21. feb. Den svenske krone voldsomt svækket

Ved dagens udgang ligger den svenske krone helt nede på kurs 667,9 over for den danske krone, hvilket er noget nær det laveste niveau. Over for den norske krone lukker den svenske krone i kurs 779,8, hvilket er det laveste nogensinde.

27. feb. Bruttonationalproduktet dykker

Det danske BNP faldt 2 pct. i fjerde kvartal 2008, når der er korregeret for sæsonudsving. Det er primært de private investeringer, der nærmest er gået i stå, og der er store fald i både import og eksport. Udviklingen er den samme i det øvrige EU og USA i fjerde kvartal, hvor finanskrisen for alvor er slået igennem.

27. feb. Skattereform - Forårspakke 2.0

Regeringen og Dansk Folkeparti indgår forlig om en omfattende skatteomlægning, som skal indføres over ti år fra 2010 til 2019. Skatten på arbejde nedsættes, herunder skatten på den sidste tjente krone, og det bliver dyrere at forbruge og producere varer, som er til skade for miljø, klima og sundhed.

- Bundskatten sænkes med 1,5 procent point, og beskæftigelsesfradraget hæves fra 4,25 til 5,60 pct.
- Grænsen for topskat sættes op fra 347.200 til 424.600 kr., men topskattesatsen bevares på de 15 pct. Mellemskatten afskaffes.
- Der indføres en indtægtsbestemt "grøn check".
- Afgifter på sukker, tobak og fedt ændres:
 - cigaretter forhøjes med 3 kr. pr. 20 stk. cigaretter (inkl. moms).
 - røgtobak forhøjes med 120 kr. pr. kg.
 - chokolade og sukkervarer forhøjes med 25 pct.
 - konsum-is forhøjes med 25 pct.
 - ny afgift på mættet fedt i mejeriprodukter (undtagen mælk) og olie på 25 kr. pr. kg.

- sodavandsafgiften omlægges, så sukkerholdige sodavand får en afgiftsstigning på 0,24 kr. pr. liter, mens afgiften på sukkerfrie sodavand nedsættes med 0,34 kr. pr. liter.

- Renteafdraget sænkes for store renteudgifter. Værdien af fradragene reduceres således gradvist med 1 pct.-point årligt fra 1. januar 2012 til 1. januar 2019. Det indebærer, at fradragets værdi reduceres til gennemsnitligt 25,5 pct. mod 33,5 pct. i dag.
- Der indføres et loft over indbetalinger til ratepensioner på 100.000 kr. årligt.
- Erhvervslivet skal fremover betale for CO₂-kvoter. Under de gældende regler tildeles størstedelen af CO₂-kvoterne gratis til de virksomheder, som er omfattet af EU's CO₂-kvotesystem.
- Færre særordninger og mindre støtte til erhvervslivet.
- Der indføres en ny og ensartet multimediebeskatning.
- Der etableres en renoveringspulje på 1,5 mia. kr. til boligforbedringer, herunder energibesparende foranstaltninger i helårsbeboelse.
- Pensionstillægget forhøjes med 2.000 kr. i 2010.
- Det bliver muligt at få udbetalt opsparede midler fra Den Særlige Pensionsopsparing (SP) i andet halvår 2009.

6. marts Rentenedsættelse til 2,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,75 procentpoint til 2,25 pct.

17. marts Naser Khader nu medlem af de Konservative

Løsgænger Naser Khader indtræder i de Konservatives folketingsgruppe.

2. apr. G20-landene enige om fælles kriseindsats

De 20 største økonomier i verden finder fælles fodslag på G20-topmødet i London. G20-landene nåede frem til seks fælles punkter, der skal skubbe verdensøkonomien i gang igen. Landene er bl.a. enige om at tilføre Den Internationale Valutafond og Verdensbanken samlet 1.000 milliarder dollar (5.600 milliarder kroner). Dette vil medføre en tredobling af valutafondens reserver, som økonomisk trængte lande kan låne.

G20-landene når også til enighed om, hvordan finansmarkedet skal reguleres i fremtiden. G20 kræver blandt andet bedre kapitalgrundlag i bankerne, begrænsning af bonuspakkerne i finanssektoren, regulering af de såkaldte hedgefonde og andre aktører, der ikke føres tilstrækkeligt tilsyn med i dag, samt sanktioner overfor lande, der fungerer som skattely.

3. apr. Rentenedsættelse til 2,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,25 procentpoint til 2,00 pct.

4. apr. Fogh er NATO's kommende generalsekretær

Den danske statsminister Anders Fogh Rasmussen udnævnes til kommende generalsekretær i NATO. Udnævnelsen kommer efter stor modstand fra Tyrkiet side, som bl.a. har peget på, at Fogh har afvist at undskylde for Muhammedtegningerne tilbage i 2006 (Muhammedkrisen).

5. apr. Ny statsminister: Lars Løkke Rasmussen

Lars Løkke Rasmussen, Venstre, er Danmarks nye statsminister. Hans parlamentariske grundlag er de to regeringspartier samt Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Udnævnelsen kommer efter, at Anders Fogh Rasmussen indgav sin afsked hos dronningen tidligere på dagen.

7. apr. Nyt ministerhold

Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) har sat sit nye ministerhold. Ændringer i forhold til regeringen Fogh Rasmussen:

- Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen (V) bliver ny finansminister og erstatter dermed Lars Løkke Rasmussen
- Inger Støjberg (V) bliver ny beskæftigelses- og ligestillingsminister
- Karen Ellemann (V) bliver indenrigs- og socialminister.

Karen Jespersen fratræder samtidig som velfærdsminister og minister for ligestilling. Hendes områder fordeles på Inger Støjberg og Karen Ellemose. Velfærdsministeriet skifter navn til Indenrigs- og socialministeriet.

14. april Nu muligt at søge penge fra renoveringspuljen

Regeringens renoveringspulje, som udgør 1,5 mia. kr., tager imod ansøgninger fra boligejere eller lejere, der vil have lavet forbedringer på deres hus. Tilskuddet kan maksimalt være 40 pct. af arbejdslønnen inklusiv moms - dog højst 15.000 kr. Derudover kan der gives et tilskud på op til 20 pct. til materialer på visse energibesparende foranstaltninger, det kan dog maksimalt være 10.000 kr.

11. maj Rentenedsættelse til 1,65 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,35 procentpoint til 1,65 pct.

12. maj Kæmpe underskud i Mærsk

A.P. Møller-Mærsk har på tre måneder tabt 2,1 mia. kr. Resultatet er påvirket af den ekstraordinære globale økonomiske tilbagegang, som påvirker alle virksomhedens markeder negativt. Mærsk Line transporterede 14 pct. færre containere, og fragtraterne var 24 pct. lavere end samme periode i 2008.

2. juni General Motors konkurs

Den store amerikanske bilproducent General Motors indgiver konkursbegæring, hvilket betyder, at yderligere 20.000 medarbejdere i virksomheden fyres, 11 fabrikker lukkes og et stort antal underleverandører rammes hårdt. Den amerikanske stat træder til og bliver den største aktionær i virksomheden.

7. juni Valg til Europaparlamentet

I Danmark er stemmeprocenten til europaparlamentsvalget 59,5 pct., hvilket er en markant fremgang i forhold til sidste gang, hvor stemmeprocenten var 47,9. Kun 43,4 pct. af vælgerne i EU-landene afgiver deres stemme, hvilket er den hidtil, laveste valgdeltagelse til Europaparlamentet, der nu omfatter 785 mandater. I Danmark bliver 13 danske mandater valgt, hvilket er et mandat færre end tidligere.

Parti	Pct.	Mandater 2009(2004)
Socialdemokratiet	21,5	4(5)
Radikale Venstre	4,3	-(1)
Konservative Folkeparti	12,7	1(1)
SF - Socialistisk Folkeparti	15,9	2(1)
Liberal Alliance	0,6	-(•)
JuniBevægelsen	2,4	-(1)
Folkebevægelsen mod EU	7,2	1(1)
Dansk Folkeparti	15,3	2(1)
Venstre	20,2	3(3)

7. juni Ja til ændring af tronfølgeoven

Danskerne stemmer ja til, at arveretten til tronen går til førstefødte uanset køn. 85,4 pct. stemmer ja og 14,6 pct. stemmer nej.

8. juni Rentenedsættelse til 1,55 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,55 pct.

16. juni Økonomiaftale mellem regeringen og KL

- Anlæg: Kommunerne får tilført ekstra fem mia. kr. til anlæg i forhold til budgetaftalen 2009. Dermed kan kommunerne samlet bruge 20 mia.kr. på skolebygninger, plejehjem, veje og kloaker i 2010. Det er en milliard mindre, end hvad kommunerne selv fremsatte som ønske.
- Investeringsløft i 2010: Kommunerne skal i 2010 investere mindst 20 mia. kr. i dagtilbud, folkeskoler, ældreområdet og øvrige kommunale serviceområder. Med aftalen fremrykkes udmøntningen af midler fra kvalitetsfonden, så der i alt skal investeres 9 mia. kr. på de borgernære serviceområder.
- Pulje til skattestigning: Et mindre antal kommuner med særlige økonomiske udfordringer får i 2010 mulighed for at justere skatten inden for en aftalt pulje på 500 mio. kr. Regeringen vil sikre, at skattestoppet overholdes ved en modgående nedsættelse af statsskatten.
- Det sociale område: Kommunernes udgifter vedrørende socialområdet løftes med 800 mio. kr. for at fastholde det nuværende høje serviceniveau i 2010. Regeringen og KL er enige om, at udgiftsudviklingen skal bremses, og at området fremadrettet skal prioriteres inden for det aktuelt høje udgiftsniveau.
- Samlet plan for afbureaukratisering: Kommunerne kan i 2010 frigøre ressourcer på 1 mia. kr. til borgernær service via omprioriteringer og bedre resourceudnyttelse. Staten leverer halvdelen ved blandt andet afbureaukratisering af statslige regler. Regeringen vil derudover i efteråret fremlægge en plan for afbureaukratisering på det kommunale område i Folketinget.
- Madordninger i dagtilbud: Parterne er enige om, at kommunerne får mulighed for gradvist at lade institutioner indføre madordninger i løbet af 2010, således at ordningen er endeligt indfaset i 2011. Der er afsat 400 mio. kr. til madordninger i kommunerne i 2011. Kommuner, som indfører ordningen tidligere, kan få deres andel af pengene allerede fra 2010.

16. juni Simon Emil Ammitzbøl til Liberal Alliance

Folketingsmedlem Simon Emil Ammitzbøl opgiver at opstille til næste folketingsvalg med sit lille parti Borgerligt Centrum og fusionerer med Liberal Alliance. Simon Emil Ammitzbøl bliver politisk ordfører for Liberal Alliance, som dermed har tre folketingsmedlemmer, Anders Samuelsen, Villum Christensen og Simon Emil Ammitzbøl.

19. juni Ny irsk EU-afstemning til oktober

Irland får en mellemstatslig aftale ved EU-topmødet torsdag og fredag i Bruxelles. Den sikrer alle lande en EU-kommisær samt Irland en garanti for selv at bestemme sin politik om skat, forsvar og abort. Endelig giver de 26 andre EU-lande irerne en politisk erklæring om arbejdsmarkedspolitik. Aftalen kommer ikke til at betyde en genåbning af Lissabon-traktaten, som de fleste andre EU-lande har ratificeret. Ierne stemte nej til Lissabon-traktaten sidste sommer.

17. juli Island søger om optagelse i EU

Island afleverer en ansøgning om optagelsesforhandlinger om medlemskab af EU til det svenske formandskab.

10. aug. Lindøværftet lukker for skibsbygning

A.P. Møller-Mærsk beslutter at lukke for al skibsbygning på Lindøværftet ved Odense, når det sidste skib i ordrebogen ventes afleveret primo 2012. 2.700 medarbejdere forventes at miste jobbet.

14. aug. Rentenedsættelse til 1,45 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,45 pct.

25. aug. Finanslovsforslaget for 2010

Den danske regering forventer et underskud på næste års offentlige finanser på 86,3 mia. kroner. Dermed er en længere årrække med overskud vendt til underskud.

28. aug. Rentenedsættelse til 1,35 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,35 pct.

22. sep. Erhvervspakke til SMV'er

Regeringen har indgået en aftale med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om en erhvervspakke for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) på 4 mia.kr. Der er tale om en midlertidig indsats, der i første omgang løber frem til udgangen af 2010.

25. sep. Rentenedsættelse til 1,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,25 pct.

2. okt. Irsk ja til Lissabontraktaten

67,1 pct. af de irske vælgere stemte ja til den justerede Lissabon-traktat, mens 32,9 pct. stemte imod. Valgresultatet viser en fremgang til ja-siden på over 20 pct. i forhold til folkeafstemningen i juni 2008, hvor de irske vælgere i første omgang forkastede traktaten. I forbindelse med genforhandling af traktaten er det blevet sikret, at hvert land fortsat har deres egen EU-kommisær. Herudover har Irland fået garanti for selv at kunne bestemme sin politik på en række områder.

12. nov. Finanslov 2010

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået aftale om finansloven for 2010. I Finanslovaftalerne for 2010 indgår nye initiativer for 7,9 mia. kr.

17. nov. Valg til kommuner og regioner

SF og Dansk Folkeparti blev de store vindere ved kommunalvalget. Valgets tabere er de store partier. Venstre gik markant tilbage som borgmesterparti, mens Socialdemokratiet gik frem. Dette på trods af at Socialdemokratiet går tilbage rent stemmemæssigt. Stemmerne til den røde fremgang på borgmesterposterne blev leveret af SF. Stemmeprocenten var 65,8.

24. nov. Lykke Friis er Danmarks nye klimaminister

Lykke Friis (V) bliver ny klima- og energiminister efter Connie Hedegaard (K). Lykke Friis kommer fra en stilling som prorektor ved Københavns Universitet.

27. nov. Connie Hedegaard EU's nye klimakommissær

Danmarks netop afgåede klimaminister Connie Hedegaard (K) udnævnes til kommissær i EU-Kommissionen med ansvar for klimaet. Hun afløser landbrugskommissær Mariann Fischer Boel (V).

1. dec. Lissabontraktaten træder i kraft

Efter otte års forhandlinger træder EUs seneste traktatændring, Lissabontraktaten, i kraft. Lissabontraktaten vil styrke EUs udenrigspolitik, gøre det lettere at træffe fælles beslutninger om strafferet og politisamarbejde til bekæmpelse af kriminalitet og terrorisme og give Europa-Parlamentet mere magt over den fælles europæiske lovgivning. Europa får også sin første fælles "præsident" i skikkelse af den tidligere belgiske premierminister, Herman Van Rompuy.

11. dec. Rentenedsættelse til 1,20 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,05 procentpoint til 1,20 pct., hvilket ikke er set lavere i Nationalbankens historie.

18. dec. Klimaaftale i København

Temperaturen må ikke stige med mere end 2 grader, udslippet af CO₂ skal mindskes, og landene skal hver især indberette mål til FN inden udgangen af 2010. Dette blev vedtaget af Verdens statsledere efter lange og svære forhandlinger ved klimatopmødet i København (COP 15). Aftalen, som betegnes *Copenhagen Accord*, indeholder ingen bindende krav. Det blev desuden aftalt, at de fattige lande skal modtage 30 mia. dollar i klimabistand fra 2010-2012 fra bl.a. USA, EU og Japan. Fra 2020 skal klimabistanden øges til 100 mia. dollar årligt.

2010

8. jan. Rentenedsættelse til 1,15 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,05 procentpoint til 1,15 pct.

15. jan. Rentenedsættelse til 1,05 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,10 procentpoint (10 basispoint) til 1,05 pct., hvilket er endnu et nyt historisk lavpunkt. Spændet til renten i Den Europæiske Centralbank (ECB) er dermed nede på minimale 5 basispoint.